

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la admiterea recursului

în cauza civilă

Frunze Clavdia împotriva lui Cebotari Ilie, intervenient accesoriu Cebotari
Tamara

(rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe
viață și rectificarea Registrului bunului imobil)

împotriva deciziei din 8 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2ra-1713/23

NR. PIGD 2-22105638-01-2ra-22122023)

Recursul admis. Aplicarea dispoziției art. 265 lit. f) Cod de procedură civilă, ca urmare a decesului recurentului.

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenesti, jud. I. Hîrbu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, jud. M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai

12 august 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților, recursul declarat de Frunze Clavdia, reprezentată de avocatul Frumosu Nicolae,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Elena Croitor,

Ion Munteanu, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 21 iulie 2022 Frunze Clavdia s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Cebotari Ilie, intervenient accesoriu Cebotari Tamara, solicitând declararea rezoluțiunii Contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață nr. 4703 din 24 august 2010, precum și rectificarea Registrului bunurilor imobile, prin radierea înregistrării Contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață nr. 4703 din 24 iunie 2010, aferentă bunurilor cu nr. cadastrale: XXX XXX; XXX XXX.01; XXX XXX.02; XXX XXX.03; XXX XXX.04; XXX XXX.05; XXX XXX.06; XXX XXX.07.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, a menționat că la 24 august 2010, între Cebotari Ilie, în calitate de dobânditor, și Frunze Ilia și Frunze Clavdia, în calitate de beneficiari ai întreținerii, a fost încheiat Contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață nr. 4703.

3. Astfel, în temeiul acestui contract, beneficiarii întreținerii au transmis dobânditorului dreptul de proprietate asupra următoarelor bunuri imobile: terenul cu numărul cadastral XXX XXX; construcțiile cu numerele cadastrale XXX XXX.01, XXX XXX.02, XXX XXX.03, XXX XXX.04, XXX XXX.05, XXX XXX.06 și XXX XXX.07, în schimbul obligației asumate de către Cebotari Ilie de a le asigura întreținerea pe viață.

4. A mai reținut că la 4 ianuarie 2015, Frunze Ilia a decedat, astfel încât aceasta a rămas singurul beneficiar al întreținerii prevăzute de contract. După decesul lui Frunze Ilia, relațiile dintre reclamantă și pârât s-au deteriorat, între părți intervenind multiple conflicte legate de executarea obligațiilor de întreținere asumate de către pârât. Potrivit reclamantei, aceste conflicte au culminat cu refuzul pârâtului de a-i mai acorda întreținerea datorată.

5. În acest context, a comunicat lui Cebotari Ilie o somație prin care i-a solicitat executarea corespunzătoare a obligațiilor asumate prin contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață. Cu toate acestea, Cebotari Ilie nu și-a modificat conduita, iar reclamanta, în pofida vârstei înaintate și a situației sale materiale precare, a fost nevoită să se întrețină de sine stătător.

6. A considerat că neexecutarea de către Cebotari Ilie a obligației de întreținere o privează în mod substanțial de beneficiul principal și esențial urmărit la încheierea contractului, întrucât prestația de întreținere constituie cauza și contraprestația determinantă a transmiterii dreptului de proprietate asupra bunurilor.

7. Totodată, aceasta a invocat faptul că Cebotari Ilie și-a exprimat intenția de a nu mai presta întreținerea nici în viitor, împrejurare care îi oferă motive rezonabile să considere că executarea obligației contractuale nu va mai avea loc.

8. În aceste condiții, a apreciat că este întrunită o neexecutare esențială a obligațiilor contractuale, care justifică declararea rezoluțiunii contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață.

9. De asemenea, a subliniat că dreptul de proprietate asupra bunurilor menționate a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile. În consecință, pentru ca rezoluțiunea contractului să își producă efectele juridice depline, este necesară radierea dreptului de proprietate înscris în registrul de publicitate, operațiune care poate fi realizată prin intermediul unei acțiuni judiciare de rectificare a registrului.

10. Astfel, pentru a înlătura orice incertitudine cu privire la intervenirea rezoluțiunii, aceasta a optat pentru declararea rezoluțiunii pe cale judiciară.

11. Totodată, a invocat că, potrivit pct. 5 al Contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, rezoluțiunea contractului poate interveni fie prin acordul părților, fie în temeiul unei hotărâri judecătorești.

12. Prin urmare, a susținut că, odată cu rezoluțiunea actului juridic înscris în Registrul bunurilor imobile, menținerea înregistrării acestuia nu va mai corespunde situației juridice reale a bunurilor, întrucât dreptul înregistrat se va considera stins.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin hotărârea din 22 noiembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Frunze Clavdia împotriva lui Cebotari Ilie, intervenient accesoriu Cebotari Tamara cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, precum și rectificarea Registrului bunului imobil.

14. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că, deși Frunze Clavdia a invocat existența unei neexecutări esențiale a obligațiilor asumate de Cebotari Ilie prin Contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață nr. 4703 din 24 august 2010, aceasta nu a prezentat probe suficiente și concludente care să confirme că Cebotari Ilie a încetat executarea obligației de întreținere sau că a refuzat în mod definitiv să își execute obligațiile contractuale.

15. Instanța a constatat că simpla invocare a deteriorării relațiilor dintre Frunze Clavdia și Cebotari Ilie, precum și existența unor conflicte între aceștia, nu constituie prin ele însele dovada unei neexecutări esențiale a contractului.

16. Instanța a reținut că Frunze Clavdia avea obligația de a demonstra circumstanțele pe care și-a întemeiat pretențiile, însă din materialele dosarului nu rezultă probe care să confirme că aceasta a fost lipsită de întreținerea datorată ori că Cebotari Ilie a încetat definitiv executarea prestațiilor asumate. De asemenea, nu au fost administrate probe care să justifice concluzia că Frunze Clavdia nu mai putea conta, în mod rezonabil, pe executarea obligațiilor contractuale în viitor.

17. Totodată, instanța a acordat relevanță declarațiilor martorului Lozovan Corina, din care rezultă că atât Cebotari Ilie, cât și Cebotari Tamara au acordat îngrijire și sprijin lui Frunze Ilia și Frunze Clavdia pe parcursul executării

contractului, aspect ce contrazice susținerile privind neexecutarea obligațiilor de întreținere.

18. Prima instanță a mai constatat că Cebotari Tamara a fost căsătorită cu Cebotari Ilie la data încheierii contractului și pe parcursul executării acestuia, iar o eventuală rezoluțiune a contractului ar putea afecta drepturile patrimoniale pretinse de aceasta asupra bunului litigios, în contextul existenței unui litigiu separat privind recunoașterea dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din averea dobândită în timpul căsătoriei.

19. În aceste circumstanțe, instanța a apreciat că Frunze Clavdia nu a demonstrat existența unei neexecutări esențiale a obligațiilor contractuale de către Cebotari Ilie și nici existența unor motive suficiente care să justifice rezoluțiunea Contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață nr. 4703 din 24 august 2010, motiv pentru care a respins cererea privind rezoluțiunea contractului și rectificarea Registrului bunurilor imobile ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

20. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 30 noiembrie 2022 Frunze Clavdia a declarat apel, solicitând admiterea cererii de apel și casarea integrală a hotărârii din 22 noiembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenеști, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

21. În motivarea apelului declarat, Frunze Clavdia a susținut că în cadrul examinării cauzei în prima instanță au fost administrate suficiente probe care confirmă neexecutarea obligațiilor contractuale asumate prin contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață.

22. În acest sens, a invocat că Cebotari Ilie a recunoscut expres că nu mai execută obligațiile curente de întreținere și că nu intenționează să le execute nici în viitor, solicitând totodată admiterea acțiunii formulate de aceasta.

23. De asemenea, a reținut că Cebotari Tamara a confirmat faptul că, de aproximativ doi ani, de când nu mai conviețuiește cu Cebotari Ilie, nu a acordat întreținere Clavdiei Frunze, iar martorul Corina Lozovan nu a putut confirma că, la momentul examinării cauzei, vreuna dintre aceste persoane îi acorda întreținere.

24. A susținut că, în condițiile în care Cebotari Ilie a recunoscut în mod expres faptele invocate cu privire la neexecutarea obligației de întreținere, aceasta era degrevată de obligația de a administra probe suplimentare în acest sens. Cu toate acestea, instanța de fond nu a aplicat dispozițiile art. 131 alin. (4) și art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă și a reținut în mod eronat că nu au fost prezentate probe care să demonstreze încetarea acordării întreținerii.

25. Astfel, această concluzie a constituit principalul temei al respingerii acțiunii, iar înlăturarea erorii respective ar conduce la constatarea existenței unei neexecutări contractuale esențiale din partea lui Cebotari Ilie, constând în neexecutarea obligației de întreținere, împrejurare care justifică rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață.

26. Totodată, Frunze Clavdia a invocat că instanța de fond nu a acordat o apreciere efectivă declarațiilor lui Cebotari Ilie, limitându-se la consemnarea acestora în partea

descriptivă a hotărârii, fără a explica motivele pentru care nu a valorificat poziția expresă a acestuia privind recunoașterea neexecutării obligațiilor contractuale.

27. Din această perspectivă, a considerat că hotărârea contestată nu este suficient motivată și nu corespunde exigențelor dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

28. În subsidiar, a reiterat că neexecutarea obligației de întreținere a fost pe deplin demonstrată prin ansamblul probelor administrate, inclusiv prin declarațiile lui Cebotari Ilie, care a recunoscut că nu mai acordă întreținere și că nu intenționează să o acorde în viitor, precum și prin declarațiile formulate de Cebotari Tamara, din care rezultă că nici aceasta nu acordă în prezent întreținere Clavdiei Frunze.

29. A evidențiat că, omisiunea de a presta întreținerea convenită o privează în mod substanțial de beneficiul principal urmărit la încheierea contractului, întrucât obligația de întreținere reprezintă elementul esențial al raportului contractual și singura contraprestație pentru transmiterea dreptului de proprietate asupra bunurilor. Totodată, declarația lui Cebotari Ilie potrivit căreia nu va mai presta întreținere nici în viitor justifică concluzia că aceasta nu mai poate conta pe executarea obligațiilor contractuale, fiind astfel întrunite condițiile unei neexecutări esențiale care îndreptățește rezoluțiunea contractului.

30. De asemenea, a susținut că, în urma rezoluțiunii contractului, menținerea înregistrării acestuia în Registrul bunurilor imobile nu ar mai corespunde situației juridice reale a bunurilor, întrucât dreptul dobândit în temeiul contractului s-ar considera stins.

31. Prin urmare, Frunze Clavdia a susținut că respingerea pretențiilor privind rezoluțiunea contractului și rectificarea Registrului bunurilor imobile a avut ca efect menținerea unei situații în care aceasta, la vârsta de 82 de ani, a rămas atât fără întreținerea care îi era datorată, cât și fără bunurile pe care le-a transmis în schimbul acesteia, ceea ce, în opinia sa, constituie o ingerință nejustificată în dreptul său de proprietate garantat de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

32. Prin referință la cererea de apel declarată, Cebotari Ilie a susținut argumentele invocate de apelantă și a solicitat admiterea apelului.

33. Acesta a subliniat că Cebotari Tamara, fosta sa soție, se află peste hotarele Republicii Moldova și pretinde la o cotă-parte din casa de locuit și terenurile aferente, deși nu acordă niciun sprijin și nu manifestă grijă față de Frunze Clavdia.

34. Totodată, a menționat că, în circumstanțele create, există riscul ca Frunze Clavdia să rămână atât lipsită de ajutorul și întreținerea necesară, cât și de bunurile care i-au aparținut și care au constituit obiectul contractului litigios.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

35. Prin decizia din 8 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Frunze Clavdia, s-a menținut hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 22 noiembrie 2022, pronunțată în cadrul cauzei civile inițiate la cererea de chemare în judecată înaintată de Frunze Clavdia împotriva lui Cebotari Ilie, intervenient accesoriu Cebotari Tamara cu privire la rezoluțiunea contractului de

înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață și rectificarea Registrului bunului imobil.

36. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că soluția primei instanțe este legală și întemeiată, întrucât Frunze Clavdia nu a prezentat probe pertinente, concludente și suficiente care să demonstreze existența unei neexecutări esențiale a obligațiilor asumate de Cebotari Ilie prin Contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață nr. 4703 din 24 august 2010.

37. Curtea a subliniat că simpla afirmare a faptului că obligația de întreținere nu ar fi fost executată ori ar fi fost executată necorespunzător nu este suficientă pentru a justifica rezoluțiunea contractului, fiind necesară administrarea unor probe care să confirme în mod obiectiv încălcarea obligațiilor contractuale.

38. Instanța de apel a relevat că, din anul 2010 și până la depunerea acțiunii, Frunze Clavdia nu a formulat pretenții concrete privind neexecutarea totală sau parțială a obligațiilor de întreținere și nu a solicitat rezoluțiunea contractului pentru încălcarea unor obligații expres prevăzute de clauzele acestuia.

39. Totodată, din materialele dosarului și din declarațiile martorului Lozovan Corina rezultă că atât Cebotari Ilie, cât și Cebotari Tamara au acordat îngrijire și sprijin beneficiarilor contractului pe parcursul executării acestuia.

40. Colegiul a reținut că obligația de întreținere are caracter succesiv, iar rezoluțiunea contractului reprezintă o sancțiune aplicabilă doar în cazul unei neexecutări esențiale a obligațiilor asumate. Or, în speță, nu s-a demonstrat existența unei încălcări de o asemenea gravitate care să justifice desființarea raportului contractual și restabilirea situației anterioare.

41. Suplimentar argumentelor reținute de prima instanță, instanța de apel a evidențiat că unul dintre beneficiarii contractului, Frunze Ilia, a decedat fără a formula pe parcursul vieții sale vreo pretenție referitoare la neexecutarea obligațiilor de întreținere și fără a solicita rezoluțiunea contractului. În aceste condiții, Curtea a apreciat că solicitarea de rezoluțiune integrală a contractului, inclusiv cu privire la cota-parte ce aparținea lui Frunze Ilia, este incompatibilă cu împrejurarea că acesta nu a contestat niciodată executarea obligațiilor asumate de dobânditor.

42. Totodată, instanța de apel a constatat că bunul transmis în temeiul contractului constituia proprietate comună în devălmășie a lui Cebotari Ilie și Cebotari Tamara, întrucât a fost dobândit în timpul căsătoriei acestora. În acest context, Curtea a reținut că admiterea acțiunii ar fi afectat în mod direct drepturile patrimoniale ale lui Cebotari Tamara, care era implicată într-un litigiu distinct privind partajarea bunurilor comune, inclusiv a imobilului ce constituia obiectul contractului litigios.

43. În concluzie, instanța de apel a apreciat că Frunze Clavdia nu a demonstrat existența unor raporturi conflictuale de natură să facă imposibilă executarea contractului și nici faptul că Cebotari Ilie a încetat în mod definitiv executarea obligațiilor de întreținere.

44. Prin urmare, a constatat că nu sunt întrunite condițiile legale pentru rezoluțiunea contractului și rectificarea Registrului bunurilor imobile, menținând hotărârea primei instanțe și respingând apelul ca neîntemeiat.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

45. La 18 decembrie 2023, Frunze Clavdia, reprezentată de avocatul Frumosu Nicolae, a depus în adresa Curții Supreme de Justiție cerere de recurs împotriva deciziei din 8 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, declararea rezoluțiunii contractului, rectificarea Registrului bunurilor imobile.

46. În motivarea recursului Frunze Clavdia a reiterat, în esență, argumentele invocate anterior în cererea de chemare în judecată și în apel, susținând că instanțele ierarhic inferioare au apreciat în mod vădit nerezonabil probele administrate și au ajuns în mod eronat la concluzia inexistenței unei neexecutări esențiale a obligațiilor asumate prin Contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață nr. 4703 din 24 august 2010.

47. A susținut că neexecutarea obligației de întreținere a fost pe deplin demonstrată prin declarațiile lui Cebotari Ilie, care ar fi recunoscut că nu mai acordă întreținere și că nu intenționează să o acorde nici în viitor, precum și prin poziția exprimată de Cebotari Tamara și prin declarațiile martorului audiat în cauză.

48. În opinia sa, aceste împrejurări demonstau existența unei neexecutări esențiale a obligațiilor contractuale, de natură să justifice rezoluțiunea contractului. Totodată, a invocat că, odată ce Cebotari Ilie ar fi recunoscut faptele pe care aceasta și-a întemeiat pretențiile, era degrevată de obligația administrării unor probe suplimentare, iar instanțele nu au acordat o apreciere corespunzătoare acestor declarații.

49. De asemenea, recurenta a susținut că instanța de apel a apreciat eronat declarațiile martorului Lozovan Corina și a ignorat caracterul succesiv al obligației de întreținere, întrucât faptul că întreținerea ar fi fost prestată în trecut nu exclude obligația de a continua executarea acesteia până la decesul beneficiarului. Potrivit acesteia, omisiunea de a presta întreținerea convenită o privează de singurul beneficiu obținut în schimbul transmiterii dreptului de proprietate asupra bunurilor și îi oferă motive rezonabile să considere că nu mai poate conta pe executarea obligațiilor contractuale în viitor.

50. Totodată, Frunze Clavdia a reiterat că anterior sesizării instanței l-a somat pe Cebotari Ilie să execute obligațiile asumate prin contract, invocând în acest sens somația din 7 aprilie 2022, recepționată la 9 aprilie 2022, și a susținut că instanța de apel a ignorat această probă atunci când a reținut că nu au fost formulate pretenții privind neexecutarea obligațiilor contractuale.

51. Recurenta a criticat, de asemenea, concluzia instanței de apel potrivit căreia decesul lui Frunze Ilia ar constitui un impediment pentru rezoluțiunea integrală a contractului, susținând că obligația de întreținere este indivizibilă atât activ, cât și pasiv, iar faptul că unul dintre beneficiarii întreținerii a decedat nu împiedică celălalt beneficiar să solicite rezoluțiunea contractului în întregime în cazul neexecutării obligațiilor asumate de dobânditor.

52. În același timp, aceasta a contestat și argumentul instanței de apel referitor la necesitatea atragerii lui Cebotari Tamara în calitate de pârâtă, susținând că obligația de întreținere incumbă exclusiv lui Cebotari Ilie, în calitate de parte contractantă și debitor al obligației de întreținere, iar fostei sale soții nu îi poate reveni o obligație contractuală pe care nu și-a asumat-o.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

53. Art. 70 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul ieșirii uneia dintre părți din raportul juridic litigios sau din raportul stabilit prin hotărâre judecătorească (deces, reorganizare, cesiune de creanță, transfer de datorie și alte cazuri de subrogare), instanța permite înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi. Succesiunea în drepturi este posibilă în orice fază a procesului.”

54. Art. 265 lit. f) din Codul de procedură civilă:

„Instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care: f) partea în proces persoană fizică decedează și raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturi.”

55. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

56. Art. 431 din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

(3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

57. Art. 445 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept:

d) să admită recursul și să caseze decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, dispunând încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe rol dacă există temeiurile prevăzute la art. 265 și 267”.

58. Art. 839 alin. (1) și (3) din Codul civil (în vigoare la data nașterii raportului juridic):

„(1) În baza contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, o parte (beneficiarul întreținerii) se obligă să dea celeilalte părți (dobânditor) în proprietate un bun imobil sau mobil, iar dobânditorul se obligă să asigure beneficiarului întreținere în natură – locuință, hrană, îngrijire și ajutorul necesar pe timpul cât va trăi, precum și înmormântare.

(3) Creanța de întreținere nu poate fi transmisă unei alte persoane și nici urmărită de creditori”.

59. Art. 2162 alin. (1) – (4) din Codul civil (în vigoare la data decesului – XXX XXX):

„(1) Moștenirea este transmiterea patrimoniului (masa succesorală) unei persoane fizice decedate (defunct, cel care a lăsat moștenirea) către una sau mai multe persoane (moștenitori).

(2) Asupra cotei din masa succesorală a unui comoștenitor (cotă succesorală) se aplică regulile cu privire la moștenire.

(3) Moștenitorul dobândește drepturile patrimoniale și obligațiile defunctului, cu excepția celor care, prin natura lor, sînt legate în mod inseparabil de persoana defunctului sau care, potrivit legii, nu se pot transmite de la o persoană la alta.

(4) Prin derogare de la alin.(3), în cazurile prevăzute de lege, drepturile nepatrimoniale, precum și drepturile patrimoniale legate în mod inseparabil de persoana defunctului trec la moștenitor”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

60. Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a înceta procesul civil în recurs, din următoarele motive.

61. Din materialele cauzei și anume Certificatul de deces seria DC-IV nr. 2112935, eliberat la 2 decembrie 2024 de către Agenția Servicii Publice, se atestă că Frunze Clavdia, născută la XXX XXX în satul XXX XXX, Republica Moldova, a decedat la XXX XXX în orașul Telenеști, Republica Moldova, decesul fiind înregistrat prin actul de deces nr. 84 din 2 decembrie 2024 de către Serviciul stare civilă Telenеști.

62. Potrivit extrasului din Registrul dosarelor succesoriale și a testamentelor, emis de Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească, se atestă că, în urma decesului Frunze Clavdia, survenit la XXX XXX, a fost înregistrat dosarul succesoral nr. DS-0777280-4, de către notarul Școlnic Viorica, la 26 noiembrie 2025, ora 19:45:16, fiind indicate datele de identificare ale defunctei, inclusiv data nașterii (XXX XXX), IDNP-ul (XXX XXX), precum și actul de deces seria DC-IV nr. 2112935, înregistrat la 2 decembrie 2024.

63. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că pretențiile de bază formulate în prezenta acțiune se rezumă la declararea rezoluțiunii Contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață nr. 4703 din 24 august 2010, încheiat între Frunze Ilia și Frunze Clavdia, în calitate de beneficiari ai întreținerii, și Cebotari Ilie, în calitate de dobânditor, precum și la rectificarea Registrului bunurilor imobile prin radierea înregistrării dreptului de proprietate dobândit în temeiul acestui contract.

64. Având în vedere natura juridică a obiectului principal a litigiului dedus judecății, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, dreptul la întreținere al Frunze Ilia și Frunze Clavdiei constituie un drept de proprietate de natură personală, care fiind apărat prin acțiune în justiție de către Frunze Clavdia, a încetat odată cu decesul acesteia.

65. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că, raportul litigios nu permite moștenirea drepturilor respective.

66. Completul de judecată reține că dreptul izvorât din contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață are un caracter intuitu personae, fiind indisolubil legat de persoana beneficiarului întreținerii. Natura juridică a acestui contract presupune că prestația de întreținere este datorată exclusiv persoanei beneficiarului, în considerarea nevoilor sale personale de locuință, hrană, îngrijire și asistență, prestații care nu pot fi executate în folosul altei persoane și nici nu pot fi valorificate după decesul titularului dreptului.

67. În acest context, Curtea observă că însăși temeiul factual al acțiunii formulate de Frunze Clavdia constă în pretinsa neexecutare a obligației de întreținere față de aceasta, respectiv în lipsa sprijinului material și personal pe care dobânditorul era obligat să îl acorde în timpul vieții sale. Odată cu decesul beneficiarei întreținerii,

obligăția de întreținere încetează de drept, iar interesul juridic care justifica exercitarea acțiunii dispare, întrucât prestațiile de întreținere nu mai pot fi executate și nici substituite prin alte prestații în beneficiul succesorilor.

68. De asemenea, Curtea reține că rezoluțiunea solicitată de reclamantă nu urmărește valorificarea unui drept patrimonial autonom și distinct de raportul personal de întreținere, ci reprezintă remediul juridic prin care aceasta urmărește protecția dreptului său personal la întreținere. Prin urmare, caracterul accesoriu al efectelor patrimoniale ale rezoluțiunii nu este de natură să transforme dreptul litigios într-unul susceptibil de transmitere succesorală.

69. La caz, se atestă a fi pertinentă jurisprudența CtEDO în cauza *Ludmila Crivoveazov versus Republica Moldova*, cererea nr. 58001/11, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului, întrunită la 23 ianuarie 2025, a declarat cererea inadmisibilă și a reținut că, Curtea nu se poate abate de la concluziile instanțelor naționale, potrivit cărora obiectul litigiului îl constituia dreptul lui A. de a beneficia de prestații. Ea subliniază că părțile nu contestă în niciun fel faptul că, potrivit reglementărilor naționale, acest drept nu este transmisibil și încetează odată cu decesul titularului său. Curtea constată imposibilitatea reclamantei de a continua acțiunea introdusă de către A., din cauza exigențelor prevăzute de lege sub aspect material. Prin urmare, recunoașterea aplicabilității Articolului 6 § 1 din Convenție în prezenta cauză ar echivala cu crearea unui drept material fără o bază juridică în Statul reclamat, ceea ce Curtea nu poate să facă.

70. Prin urmare, în pofida faptului că aceasta urmărește, în mod indirect, majorarea patrimoniului reclamantei prin readucerea în patrimoniul propriu a bunurilor înstrăinate în temeiul contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, succesiunea procesuală nu poate avea loc deoarece drepturile *intuitu personae* nu pot face obiectul succesiunii procesuale.

71. Completul de judecată subliniază că simplul fapt că admiterea acțiunii ar fi putut avea drept consecință revenirea bunurilor în patrimoniul reclamantei nu este suficient pentru a face dreptul transmisibil.

72. În jurisprudența constantă a instanțelor naționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, caracterul transmisibil al unui drept se apreciază în funcție de natura dreptului material dedus judecății, iar nu de efectele patrimoniale indirecte pe care admiterea unei acțiuni le poate produce.

73. Or, în prezenta cauză, dreptul a cărui protecție a fost solicitată prin promovarea acțiunii îl constituie dreptul personal al beneficiarei de a primi întreținerea convenită contractual, iar nu un drept patrimonial autonom asupra bunurilor litigioase.

74. În consecință, odată cu decesul lui Frunze Clavdia, raportul juridic litigios și-a pierdut titularul, iar obiectul protecției judiciare a încetat să mai existe, ceea ce exclude aplicarea instituției succesiunii procesuale prevăzute de art. 70 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

75. În aceste condiții, existența unui dosar succesoral deschis după decesul lui Frunze Clavdia nu poate constitui, prin ea însăși, temei pentru continuarea judecării cauzei de către eventualii moștenitori, deoarece dreptul dedus judecății nu face parte

din categoria drepturilor patrimoniale transmisibile care intră în masa succesorală, ci reprezintă un drept strict personal, stins prin decesul titularului său.

76. Din considerentele menționate Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de către Frunze Clavdia, reprezentată de avocatul reprezentată de avocatul Frumosu Nicolae, va casa decizia din 8 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 22 noiembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenеști și va emite o hotărâre nouă, sub formă de încheiere, prin care va înceta procesul civil în recurs, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Frunze Clavdia împotriva lui Cebotari Ilie, intervenient accesoriu Cebotari Tamara cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață și rectificarea Registrului bunului imobil.

77. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 265 lit. f), art. 269-270, art. 445 alin. (1) lit. d), alin. (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de către Frunze Clavdia, reprezentată de avocatul reprezentată de avocatul Frumosu Nicolae.

Casează decizia din 8 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 22 noiembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenеști și emite o hotărâre nouă, sub formă de încheiere, prin care se încetează procesul civil în recurs, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Frunze Clavdia împotriva lui Cebotari Ilie, intervenient accesoriu Cebotari Tamara cu privire la rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață și rectificarea Registrului bunului imobil.

Decizia este irevocabila.

Președinte, judecător	/semnătură/	Stela Procopciuc
Judecători	/semnătură/	Elena Croitor
	/semnătură/	Ion Munteanu